

Athör ci gät koc Itharel ci gam

Wët nhom

Athör ci gät koc Itharel, ee gët tënë akut koc ci gam wäär duér gamden wai wei, ku dhukkë gamden theer yic, rin ciï koc juëc kë loikë nhaar ku yekë ke kujc ciëenj. Ku keek aake ye raan gät athöör ke deet puöth ë gamden yic. Ku nyuth ke lön Jethu Kritho yen ë yic la cök, ku ë yen aci Nhialic rot nyuooth thïn. Wäär gët yen athöör ë wic bï yith kadiäk deet kepuöth apei. (1) Jethu yen ë Wën Nhialic akölriëec ëbën, ku yeen aci bën gum bï të yen Wun Nhialic theek thïn njic. Rin ye yen Wën Nhialic, Jethu adit tënë koc kák Nhialic tij ci göt athör theer wël Nhialic yic. Ku adit tënë atuuc nhial ku tënë Mothith aya. (2) Jethu aci Nhialic nyuooth bï ya yen raandit kák Nhialic akölriëec ëbën, ku diit tënë koc kák Nhialic tij athör theer wël Nhialic yic. (3) Ku Jethu yen ë raandit kák Nhialic. Ku ë yen pïr ë yic bëëi tënë yo. Ku lääi wäär ye koc Itharel ke nök, ku tewäär ye kek yanhden duoor thïn duël yic, aa ye kiit yen aye kek pïr bï Jethu bëëi akoldä kiëet.

Ku cökdit 11 yic, raan gët athöör ë käjuëc rin gam koc theer ci göt athör theer wël Nhialic yic lëk koc bä athöör kueen, bik kepuöth deet gamden yic. Ku cökdit 12 aaye lëk bïk la tuej ke gam yet të thou raan ku cik keköth wël Jethu. Ku gumkë kuat kärec lui röt ke, ku nääk bï bën tënë ke aya.

Wël juëc tij athör theer wël Nhialic yic, aaye raan ë gät athör kënë tënë koc Itharel ci gam, lac mat thïn. Kek wëlkäaabï raan kuen athöör ya yön ciel kit jäny ku kit ë thiëk yiic (“ ”). Athöör ë thök ë weët ku lëk.

Kák tij thïn

Wët Nhialic aci Wënde lëk koc	1:1-3
Jethu adit ku aril tënë atuuc nhial	1:4-14
Buothku Jethu bï yo luök la pan mac	2:1-4
Jethu aci bën bï yo luök	2:5-18
Jethu adit apei tënë Mothith	3:1-6
Gamku wët Jethu buk reér ë duk	3:7-4:13
Jethu yen ë Raandan dít apei kák Nhialic	4:14-6:12
Athon Nzialic ë yic	6:13-20
Melkidhedek	7:1-14
Raan dít kák Nhialic cít Melkidhedek	7:15-28
Jethu yen ë Raandan dít kák Nhialic	8:1-15

Të ye Nhialic duɔɔr thïn wätheer.....	9:1-10:18
Bäk lok tëthiääk ke Nhialic	10:19-39
Gam	11:1-12:29
Të ye Nhialic miëët puɔu thïn	13:1-16
Thek kɔckun dít wël Nhialic.....	13:17-19
Röök ciëën.....	13:20-21
Wël ciëën.....	13:22-25

Wët Nhialic aci Wënde lëk koc

1 Wätheer Nhialic aci jam tënë koc kakké tij bïk wëtde lëk wärkuān dít arak juëc dhȫl juëc. ²Ku emen, ee Wënde yen ë käkkä lëk koc. Yen aci Nhialic thön käriëec ebën pinynhom, ku ë riel Wënde yen ë looi yen käriëec ebën tō thïn. ³Wén Nhialic yen ë dhëënjde nyuɔɔth. Ku yen aye Nhialic tic yeguɔp ayic. Ee riel wët yen ë kák tō nhial ku piny col alui cít tē cí yen ke cak thïn. Ee yen aci thou ba adumuɔɔmkua laak wei yogup, ku ler ku nyuuc Bäänyde yic nhial cuëny Wun Madhɔl.

Jethu adit ku aril tënë atuuc nhial

⁴Këya, Jethu adit ku aril apei tënë atuuc nhial, cimën rin cí Nhialic gäm ye bi ye a coɔl ke, “Wén Nhialic,” ye nyuɔɔth. Rinkä awär rin atuuc.

⁵Rin acin atuny cí Nhialic kaŋ lëk yeen elä,

“Yin ee Wëndië, akölë, yen aci ya Wuur.”

Ku acin atuny cí Nhialic kaŋ lëk yeen aya elä,

“Yen abi ya Wuur, ku yin abi ya wëndië.”

⁶Ku wäär tuuc Nhialic Wënden bi thön kakké pinynhom aci lueel aya elä,

“Yen adhil atuuc nhial door.”

⁷Ku kë cí Nhialic lueel rin atuuc nhial akin,

“Acä atuuc nhial cak ke puɔl gup cimën yom.

Ku cimën bir deŋ bïk yeen lac aa luɔɔi.”

⁸Ku lueel Nhialic tënë Jethu elä,

“Bäänydu abi cieŋ akölriëec ebën, ku yin abi njec mac apath.

⁹Yin ee koc luui käpath nhiaar, ku yin ee koc luui kärec lac tem awuɔc.

Ku ee yen kë cī Nhialic, yen Nhialicdu,
 yī tääu tuej koc nhiiim rin cī yen yīn lōc ku gëm yīn miet
 puöu ébën.”

¹⁰Ku wël theer Nhialic cī göt aa jam élä rin è Jethu,
 “Bëny wääär tuej cek käj yin aci piny cak, ku nhial aya ee yin
 aci yeen cak.

¹¹Käkkä ébën aabii liu akoldä, ku yin abi tö thïn athæer.
 Aabii dhiçp ku riëekkë cimën alath.

¹²Aaba ya mat yiic cimën alanh cī riääk ku cuet wei.
 Ku war keek aya cimën alëth.

Ku yin guöp, yin acii rot bï kaaj waar, ku yin acii bï dhiçp.”

¹³Acin atuny cī Nhialic kaaj lëk yeen élä,
 “Nyuc köjdiën cuëc ku yen abi koc aterdu guiir ku dhuök keek
 ciëen yicök.”

¹⁴Na ye këya, ya atuuc nhial käjö? Atuuc aa jak Nhialic luööi è path.
 Aaye tooc bïk koc bï pïr akölriëec ébën yök, aa kony.

Buøthku Jethu bï yo luök la pan mac

2 Këya, yok aadhil yopuöth tääu piny apei ku piñku wët Jethu
 apath, buk cii mér wei dhël la pan Nhialic yic. ²Wët Nhialic
 wääär cī yen atuööcke tooc bïk løy lëk Mothith, rin bï Mothith ye lëk
 wärkuan dït. Koc cī bën kuec bïk wët kënë cii piñ aaci bën tém awuöc.
³Këya, yenjö bï yo gël bï yo cii tém awuöc aya, tē cii yok wët bï yo
 kony ye Jethu lëk koc rin pïr akölriëec ébën ye piñ? Ee Jethu yen è kony
 wët pïr lueel. Ku yen aci koc cī ye piñ lëk yo lön ye yen yic. ⁴Ku aye
 Nhialic nyuccoth akölaköl lön ye käkkä yith è käkkith jäj göi röt looi
 yiic. Ku miöc juëc riel ye Wëi Nhialic yiëk koc cī käkkä gam tëcít të
 wic yen ye thïn.

Jethu aci bën bï yo bën luök

⁵Nhialic acii atuuc nhial bï looi bï ya kek la riel piny yen wic bï
 ben guiir, piny yen jieem yok èmën. ⁶Aacie ke, rin aci Debit lueel tënë
 Nhialic élä theer athör waak yiic,

“Raan yenjö, ku manh raan yenjö, ye yin yinhom yiëk ye apei
 këlæ?

⁷Wääär aca col atöu nhom ciëen kaam thin-nyccot tënë atuuc
 nhial,

ku ajojt ca bën yiëk bääny ku tääu kériëec ébën yecök.

⁸Ku wën cī yin kériëec ébën tääu yecök.”

Acin kënë cī nyääj wei. Ku èmén acuk tij lön tö keriëec èbën yecök.
9 Ku yok aa Jethu wäär ca tøjü nhom ciëen tënë atuuc nhial tij èmén ke
 ye yen cī yiék bääny. Yok aa Jethu tij ke cī ya bëny rin cī yen thou, bii
 raan èbën luök è piath Nhialic.

10 Ku è yic bii Nhialic yen cī keriëec èbën cak, ku cöl ke aa ciëj cít tē
 cī yen ke cak thïn, Jethu cöl agum, rin wic yen ye bii koc juëc kony ku
 yëth ke bäänyde yic pan Nhialic. **11** Raan koc cöl ala cök, ku koc ye looi
 bïk la cök aala Wunden. Ku yen acii Jethu guöp ye yär bii ke aa cœl
 wämäthakën. **12** Aci lueel tënë Nhialic elä,

“Yen abi wämäthkië lëk ke ca looi, yin aba leec amatden yic.”

13 Ku lueel aya,

“Yen abi Nhialic ñööth.”

Ku ben lueel tënë Nhialic,

“Yen akin, yok müth ca gäm yen.”

14 Jethu aci ya raan cimënda. Rin na le thou, ke gök jöñrac la riel è
 thou. **15** Ku Jethu aci bën aya, bii koc ke cít aloony piërden yic akölaköl
 bën wëer bei rin riëjöc kek è thou. **16** Këya, adhilku tääu yonhiïm lön
 Jethu akëc bën bë atuuc nhial bën kony. Aci bën bii yo bën luök, yok
 koc cī gam cimën Abaram. **17** Ku rin è wët kënë yen aci yen ciët yo, yok
 wämäthakën. Rin bii yen a Raan kák Nhialic yer puüu looi kák Nhialic
 yiic. Ku rin bii ye juaar tënë Nhialic ba adumuööm päl piny. **18** Anjicku lön
 bii yen yo kony të thööc jöñrac yo awuöc yic, rin yeen aya, èci jöñrac
 them ku guum apei.

Jethu adit apei tënë Mothith

3 Wek miëthakäi cī gam, wek koc cī Nhialic cœl aya cimëndië, awiëc
 bæk Jethu raan cī Nhialic tuëjöc pinynhom ke ye Raandan dít apei
 kák Nhialic, bii yo bën piëjöc käpuoth wic Nhialic ke buk ke gam, tak
 apath. **2** Jethu èci wët Nhialic yen tooc ye gam, ku looi piände èbën
 cimën wäär cī Mothith wët Nhialic gam, ku looi wäär cī Nhialic ye
 tääu kocken Itharel nhïïm. **3** Raan mac cak nhom aye leec apei tënë koc
 è manyë. Ku këya, Jethu aye leec apei tënë Mothith. **4** Mac ayi dhiëth
 ala raan ye cak nhom. Ku Nhialic yen è cak käriëec èbën. **5** Anjicku
 èbën lön cī Mothith wët Nhialic gam ku looi apath wäär ye yen alony
 Nhialic, wäär cī Nhialic ye tääu koc Itharel nhïïm. Ku lëk ke kák bii röt
 looi akoldä. **6** Ku Raan cī lœc ku dœc aci wët Nhialic gam ku mœc manyde
 apath rin ye yen Wënde. Ku yook koc cī gam yok aa many Nhialic. Yok
 aa manyde të le yok tuej yo deet yopuöth, ku nhieemku ñöthdan bii yo
 luök akoldä.

Gamku wët Jethu buk rëér ë duk

7-8 Këya, Wëi Nhialic ë yook yöök,

“Tääukë wenhüim piny ku piëjkë wëtde ya aköl.

Ku duökkë wepuöth wel wei tënë yeen,

cimën wääär cī koc Itharel kepuöth wel wei tënë Nhialic

wääär them yen keek ror lieet,

wääär jiël kek pan Ijip.

9 Keek, aake cī kák jääg göi cī Nhialic looi rin bï yen ke kony tij,

ku njot ke cii wët Nhialic gam tén ruöön thiärjuan,

bik ciët koc ke them Nhialic, ku bik të lir yen puöu thïn tij.

10-11 Nawën ke riääk puöu tënë keek ku kuëej ku lueel,

‘Kockä aacië wëtdië ben piñ,

ku aacä bï puöl bik të ca guiër ke bï kek la rëér thïn ë duk,
dööt.’”

12 Miëthakäi, tietkë röt bï ciën raan tak kérac kamkun bï wët dhölyic, ku wel yepuöu wei tënë Nhialic yen töu kériëec ebën yecin. **13** Yakë röt wëët ë kamkun, ku dætkë wepuöth akölaköl, të njot ye wek ye lëu bæk wepuöth dhuöök ciëen, cimën wët ye Nhialic lëk we bæk looi yaköl, “Pälkë luçi adumuööm, bï ciën raan kueeth jöyrac wei, ku dhël wët Jethu yic.” **14** Rin na mukku gamda apei akölriëec ebën, ku njöthku Nhialic cimën wääär gem yok ye buk Jethu buoöth, ke yok aa tök kek Jethu. **15** Yok aabi dhël Jethu buoöth yic të gam yok kë yeku kueen cii göt athör theer wël Nhialic yic, ye lueel buk cii kuec, ku buk cii cít koc Itharel wääär cii kën ë ye Nhialic lëk ke ror lieet dhölyic.

16 Njic koc ke cii wët Nhialic piñ ku dhälkë yic? Alëu ba njic lön kockä aa wärkuan dít, koc Itharel wääär wet Mothith kenhiüim wei leen yic pan Ijip. **17** Ku keek kockä, cii Nhialic rac puöu tënë ruöön thiärjuan, aye kérac yen aa cik looi. Kockä aaci bën thou ku döj guäpken ror lieet. **18** Ku kë cii kek nhiiüm riel bik wët Nhialic cii piñ, yen acii Nhialic puöu bën riääk ku kueec, ku kuëej bï kockä të cii guuir bï kek la löj thïn cii dööt. **19** Këya, ayeku tij lön aa këc Nhialic bën puöl bik ë tën dööt, rin këc kek wëtde gam.

4 Adhiëlkkë muk wenhüim lön têpuöth wääär cii Nhialic thön yo bï yok la löj thïn ke ye, ajojt tiit yen yo thïn. Këya acin raan kuec bï löj wääär cii thön yo cii yok. **2**Rin yok aaci Wët Puöth Yam piñ cimënden. Ku keek aaci wët piñ ku akëc ke kony, rin wääär piñ kek ye aa keckë gam. **3**Ku yok koc cii gam, yok aa löj cii Nhialic thön yok, rin yok aaci cít wärkuan dít wääär cii wët cii Nhialic thön keek piñ ku cik gam, go lueel

ëlä, “Këya, yen aci puöü riääk ku kuëej, ‘Lön kockä aaciï bï la tē bï kek la lön thïn.’” Ku lön ye Nhialic lueel ë tö thïn theer wäär cï yen piny cak. ⁴Rin ayeku yök aya athör theer wël Nhialic yiic lön cï Nhialic lön luçide yic aköl ye nïn dhorou, tewäär cï yen nhial ku piny cak ku käk tö nhial ëbën thöl. ⁵⁻⁶Cit lön cï Nhialic ye lueel, “Kockä aaciï bï la tén lön.” Ku koc ke cï wët kënë kañ piñ aa käc bën la tén lön rin cï kek wët Nhialic dhöl yic. ⁷Ku Nhialic ë cä aköl dët looi. Ku ë yen akölé yen cï yen jam ténë Debit wätheer, cit të cï ye gät thïn athör theer wël Nhialic, “Na piënkë Nhialic röl ke cöt akölé, ke duökkë kuec cimën koc theer.”

⁸Këya, duökkë tak lön cï wärkuan dít, pan wäär cï Nhialic lueel bï kek la lön thïn dööt wäär yeet kek pan kanaan, kek bányden Jocua wäär cï bën a bëny Mothith cök. Duökkë tak, rin na ke cï pan cï Nhialic luçi ke dööt, ñuöt akëc Nhialic ben lueel lön le yen aköl dët bï koc cï wëtde gam, bï kek la lön thïn ke ye, bën. ⁹Ee yic! Anjiku lön ñot bï yen la lön ténë koc wët Nhialic gam, cimën wäär cï Nhialic lön nïn kadätem cök wäär cëk yen pinynhom. ¹⁰Rin raan cï lön cï Nhialic thon yök, abi lön luçide yic, cimën wäär cï Nhialic lön luçide yic. ¹¹Këya, luuiku apath buk lön kënë yök, rin bï ciën raan tök kamkua mär, cimën wäär cï wärkuan dít kuec bik wët cii gam. ¹²Wët Nhialic arëer thïn ku alui piërda yic akölaköl. Wëtde aril apei, ee löony koc puöth bï käpath ku kärec tö yopoöth tek thook. Acit tɔj moth dhie riij teem bï yom la tek thook. ¹³Acin kë lëu bï thiaan ténë Nhialic. Anjic kë cï cak ku adaaí kériëec ëbën. Acin kë lëu raan bï thiaan ténë ye. Ku ë yen aye bën lëk kärec.

Jethu yen ë raandit apei käk Nhialic

¹⁴Jethu Wën Nhialic, yen ë raandit apei käk Nhialic rëëer kek Nhialic. Na ye këya, ke yo muk gamda apath. ¹⁵Raandan dít apei käk Nhialic acie yepuü ë pën yo cök alon ye yok luui kärec. Rin yeen écii jɔjrac them aya ë dhöl juëc yiic cimënda. Ku acin awuöc cï looi. ¹⁶Lokku ténë Nhialic cï nyuc thönyden dhëëj nhom ke yo cii riöc. Tëëen, yok aabü lier puöü yök, ku yokku dhëëj bï yo kony të wic yok kuccny.

5 Raandit käk Nhialic theer ë ye kacke kuany bï ya jam ténë Nhialic rin koc ëbën. Ku nëk käj bï yen ke Nhialic door rin bï Nhialic käkken rec yekë looi päl piny. ²Ku yeen aya, ee ye luui kärec akölaköl rin ye yen raan. Ku këya, alëu bï koc cï määär, ku koc cün kë ñickë ñuään. ³Ku rin cii bëny ye riel apei wët Nhialic yic, ee käj nök bï yen ke Nhialic door rin kärec ye kacke looi, ku rin käraacke aya. ⁴Acin raandit

4:3 Wk 95:11   4:4 Cäk 2:2   4:5 Wk 95:11   4:7 Wk 95:7-8   4:8 L.rou 31:7; Joc 22:4   4:10 Cäk 2:2
5:3 Leb 9:7   5:4 B.bei 28:1

käk Nhialic rot kuany ë rot. Ee Nhialic ë rot yen ë raanden cī tak lōc cimén wääär lōc yen Aron.

⁵Këya, Bänyda raan cī lōc ku dōc écii bääny ye yen raandit käk Nhialic rum. Ee Nhialic yen ë lōc ye wääär lueel yen ye élä, "Yin ë Wëndië, Ya akölë, yen aci ya Wuur." ⁶Ku aci göt athör theer wël Nhialic yic lōn cī Nhialic ye lueel aya aköldët élä, "Yin aci lōc ba ya raan käk Nhialic akölriëec cimén Melkidhedeck."

⁷Wääär ciënj Jethu pinyhom, écii röök apei tēnë Nhialic, ku coo Nhialic ke dhiau, Nhialic lēu ye bï kony thou yic. Ku yen aci Nhialic bën kony rin yen Jethu yok ke loi këden wic. ⁸Na cok alon ye Jethu Wën Nhialic, ke yeen aci dhiel bën gum bï kë wic Nhialic yen bï looi dhiel njic bï wët. ⁹Ku wën cī yen jäl a raan la cök, cī luçide lēu, aci bën aa raan ye pîr akölriëec ebën yok thîn ë koc wëtde piy ku loikë. ¹⁰Ku ë yen kë cī Nhialic ye bën nyuoth koc ebën, lōn ye Jethu Raandit apei ë käk Nhialic akölriëec ebën cimén Melkidhedeck.

¹¹Ala wël kôk ril kek ba lëk we ë wëlkä cök, ku aril yic ba ke teet yiic rin wek aacit koc la yith adök, cîr kaj ye piy. ¹²Na we cî wepuoth päl piny, njot wek aa koc kôk piööc wët Nhialic emen, rin tēn gam wek ye bâk aa koc cî gam aci me. Ku wek aacit dhuk ciëen, arëk nadë ke wek aa wic koc ben we piööc wël tuej Nhialic wääär cäk kañ njic. Wek aacit mith kor njot ke dhil muk ë ca, këc guç dît bïk mith mïith ril köth. ¹³Ku raan njot cït manh koor muk ë ca, aye nyooth lōn këc yen wët Nhialic deet apath. Añot cït manh kuc këpath ku kërac. ¹⁴Miëth ril kôu ee kën koc cî dít, koc cî röt piööc bïk këpath ku kärec njic.

6 Lokku tuej buk we piööc wël bï we col aajic käjuëc. Acä wic ba we piööc käk wääär wiëckë bâk ke njic bâk aa koc cî gam. Acä wic ba ben lëk we bâk wepuoth dhuök ciëen rin adumuöömkun ku bâk Nhialic gam. Käkkä aa njieckë ke theer. ²Piööc rin lökwëi, ku piööc bï cin täau koc nhium bi Wëi Nhialic lööny koc gup. Ku jol a piööc bï Jethu kocken cî thou ben jöt bei thou yic aköl le yen dhuk pinyhom, bï luk bën looi kam koc cî wëtde gam, ku koc cî jai wëtde. Piööc cït kënë acie yen path bï ya dhuök yic tēnë we akölaköl. Kek aa käk ye ke piööc joc. ³Apath buk la tuej buk käjuëc kôk njic rin Jethu. Ku ë yen kë buk looi tê pël Nhialic ye.

⁴Rin aciï rot lëu bï koc cî jäl gamden yic col aa ben kepuoth dhuök ciëen. Keek aake cî yic kañ njic, ku njickë pîr yam cik yok tēnë Raan cî lōc ku dōc, ku Wëi Nhialic. ⁵Ee cik njic lōn puoth wët Nhialic, ku tijkë

5:4 B.bei 28:1   5:5 Wk 2:7   5:6 Wk 110:4   5:7 Mt 26:36-46; Mk 14:32-42; Lk 22:39-46
5:12-13 1Kor 3:2

käk jänj göi. ⁶Ku käk loikë ke èmën, aa ben kek Wën Nhialic piäät tim cī riüü köu, ku reckë guöp koc nhiiüm èbën.

⁷⁻⁸Raan cī wët Nhialic gam piände èbën athöñ ke dom dhie la tiçom path, ee pii yiji na tueny deñ ku pur ke lok apath. Raan cít kënë aye Nhialic puöü miest ténë ye, ku kony bï pír akölriëec èbën yön. Ku dom ye puur ku la kuçoth cil thïn, acít raan ye lëk wët Nhialic ku cii piñ. Raan cít kënë aye Nhialic tém awuöcdit bï yen rëer pan mac akölriëec.

⁹Na cök alon cī yen we gät athör kënë wek mäthkië, ka ñiec wek aa ñot we la tueñ apath. Wek aa ñot we kuany dhël pír akölriëec èbën yic. ¹⁰Nhialic acie mütil nadë ke mär nhom kåpuoth cäk looi, ku të nhieer wek ye thïn cäk nyuöth ye käk cäk looi yiic, ku käk ñot ke luçikë ke èmën rin kacke. ¹¹Ku wek aa wicku bï ñek la tueñ ke loi kåpath cít kåpuoth theer akölaköl yet akoldä. Rin bï kë ñöthkë yenhom tieej. ¹²Awicku bæk röt cii dak luçi kåpath yiic. Awicku bæk ciët koc wäär cī gam, yet të yön kek kåpuoth wäär cī Nhialic thön ke.

Athön Nhialic è yic

¹³Wäär lueel Nhialic ye lön bï yen Abaram gäm mith juëc, aci rot kuëeñ rin cïn yen raan dët dït ténë yen bï ye kuëeñ è rïenke. ¹⁴Ku lueel, “Yin alëk yic! Yin aba dcoç ku gäm yi mith.” ¹⁵Go Abaram tiit ku ñööth kë cï Nhialic rot kuëeñ yet të cï kënë yenhom bën tieej. ¹⁶Të kuëeñ raan, ee kuëeñ rin raandit ténë ye. Ku kuëeñde aye gam. ¹⁷Ku è wic Nhialic bï col ala gei, lön bï yen kë cï thön guöt nhom ke cii war yic. Ku kuëeñ bï wëtde dhiel a yic. ¹⁸Nhialic aci yo lëk käñ karou, athön ku kuëeñ, lön bï yen wëlke muk nhiiüm. Ku rin è käkkä karou, ajicku lön ye athön yic. Keek aacie röt ye waar ku Nhialic acie lueth ye lueel. Nhialic aci kënë lueel bï yo dëet puöth apei lön bï ñäthda ténë Nhialic yenhom tieej. ¹⁹Ku rin ñäthda ténë Jethu yen aye yok thöny Nhialic dööt, tewäär cï Jethu la thïn yonhiüm tueñ bï la röök ku lëj Nhialic è rïenkua.

²⁰Ñöth ye yok Nhialic ñööth kåpuoth cï thön yo rin wëikua yen è yo muk puöth, rin Jethu aci yo wat nhiiüm pan Nhialic. Ku yeen aci jäl a raandit apei käk Nhialic cimën Melkidhedek, akölriëec.

Melkidhedek

7 Melkidhedek è ye bënydit gen col Thalam, ku yen aya è ye raandit apei käk Nhialic Madhol. Nayon akäl tök ke piñ lön cï Abaram la dhuk tøj yic ke cï tøj bany wuöt kanjuan cop. ²Go Abaram Melkidhedek juër töj thiäär käk cï ke la peec tøj yic. Melkidhedek, wëtde yic, “Bëny la cök.” Ku è ye bëny döör aya. Cimën rin genden col Thalam, wëtde

yic, ee “Döör.” ³Acin wun ku man ku kuat. Ku tēn jōk piérde rot thīn ku le thök acii yic. Arëer ke ye raan kák Nhialic akölriëec cimën Wën Nhialic.

⁴Jalké tiij tē diit Melkidhedek thīn! Agut Abaram guöp, raandit wärkuān dít theer, aci töj thiäär kakkēn wäär cik la peec töj yic, juér ye. ⁵Alëu raan bï gam lön ye kē cī Abaram ajuér gäm Melkidhedek yic, tēn ye Melkidhedek raan Lebï, kuat Abaram kek koc kák Nhialic è koc Itharel wäär tök thiäär yic juuar tēnē kacken cít lön Mothith. ⁶Ku yen Melkidhedek acie raan kuat Lebï, ku aca ajuér bēn lööm tēnē Abaram ku cuët pii. Ku Abaram acä athön Nhialic yok. ⁷Ku ajicku aya lön raan yen koc döc, awär raan bēn tēnē ye bï bēn döc. ⁸Ku dët aya, koc kák Nhialic wäär ajuér kuany, aake ye koc è path, aaci bēn thou cimën bï yok thou, ku aye athör theer wël Nhialic lëk yo lön Melkidhedek apir. ⁹Alëu buk lueel lön ye Melkidhedek raandit apei kák Nhialic tēnē koc Lebï, koc kák Nhialic. Rin Abaram wundit kuat Lebï, yen aci töj thiäär kák wäär cik la peec töj yic juér Melkidhedek. ¹⁰Këya, alëu bï lueel lön koc Lebï aaci töj thiäär juér Melkidhedek aya, rin ye kek koc riem Abaram.

¹¹Na lëu koc Lebï, koc kák Nhialic bïk yo col aala cök, njüjt acin dët ben raan dët kák Nhialic cimën Melkidhedek bén, raan ciü cít Aron, raandit kák Nhialic wäär è kuat Lebï. Ku koc Lebï, koc kák Nhialic aake buoth lön Mothith yic. ¹²Ku aa këc yo bén col aala cök. Ku këya, acie raan dët kák Nhialic yen wicku è rot, yok aa wic lön dët yam aya. ¹³Jethu Bányda, raan jieem yok rienke èmën, ee cie raan dhiënh Lebï. Ku acin raan töj kuatde ci kañ a raan kák Nhialic, ee Nhialic door yik nhom. ¹⁴Ajicku lön Bányda Jethu è raan dhiënh Juda. Ku akëc Mothith puöl bï koc dhiënh Juda ya koc kák Nhialic.

Raan dët kák Nhialic cít Melkidhedek

¹⁵Acii jäl la gei apei èmën, tē le raandit dët kák Nhialic cít Melkidhedek tuöl. ¹⁶Raan këc aa raandit kák Nhialic cít lön ciëej koc pinynhom, aci ya raandit kák Nhialic cín kë bï rielden pür akölriëec èbën kañ rac. ¹⁷Rin aye athör theer wël Nhialic lueel élä è rienke, “Yin abï ya raan kák Nhialic akölriëec èbën cimën Melkidhedek.” ¹⁸Ku lön theer wäär aci puöl acii ril. Acie koc è kony. ¹⁹Rin lön Mothith acie koc col aala cök. Ke èmën yok aala lön yam yo col ajöth lön bï yok thiëk kek Nhialic.

²⁰Ku dët, Nhialic èci kuëej aya këde. Ku acin koc kök ci ya koc kák Nhialic ci yen kuëej këden. ²¹Ku Jethu aci ya raandit kák Nhialic apei

7:5 Kn 18:21 7:17 Wk 110:4 7:21 Wk 110:4

rin cī Nhialic kuëej wëtde wääär lueel yen ye élä, “Yen aci kuëej ku acä bï waar yic. Yin ë bëny akölriëec ébën.” ²²Rin ë kuëej kënë yen aci yok ye njic lön löj döör ë Yam cī Nhialic looi ë Jethu, ya këpath.

²³Ku dët cii kek thöj akin. Koc kák Nhialic theer aake ye juëc, rin na cī raandit kák Nhialic thou, ke raan dët ala nyiende. ²⁴Ku Jethu apir akölriëec ébën, luɔiden ë yen raandit kák Nhialic acie rot ye waar. ²⁵Jethu ala riel dít bï koc buɔth dhöldé yic kony ébën, koc wic ye bïk la ténë Nhialic. Rin ë rëér ke läj Nhialic ërienken.

²⁶Jethu yen ë raandit kák Nhialic cī käkkua lëu. Arëér ke dhëejen Nhialic, aciñ guɔp adumuɔjom, ku yen aci Nhialic ték bei ténë koc käreç looi, ku tëeu kák cī cak nhiiim ébën nhial. ²⁷Yen aciñ thöj kek kocdít kák Nhialic wääär yök nök ruɔjn thok ébën, rin bï adumuɔjomken ku adumuɔjom kacken päl piny. Jethu aciñ thöj ke ke. Aci rot juuar arak tök wääär thou yen tim cī riüu kœj rin adumuɔjom koc ébën. ²⁸Këya, alëuku buk njic lön koc kák Nhialic wääär ë luui dhöll löj Mothith aake cii la cök. Ku athön Nhialic cī yen kuëej wääär löj Mothith ébën cök, aci Wënde looi bï ya raan la cök akölriëec ébën.

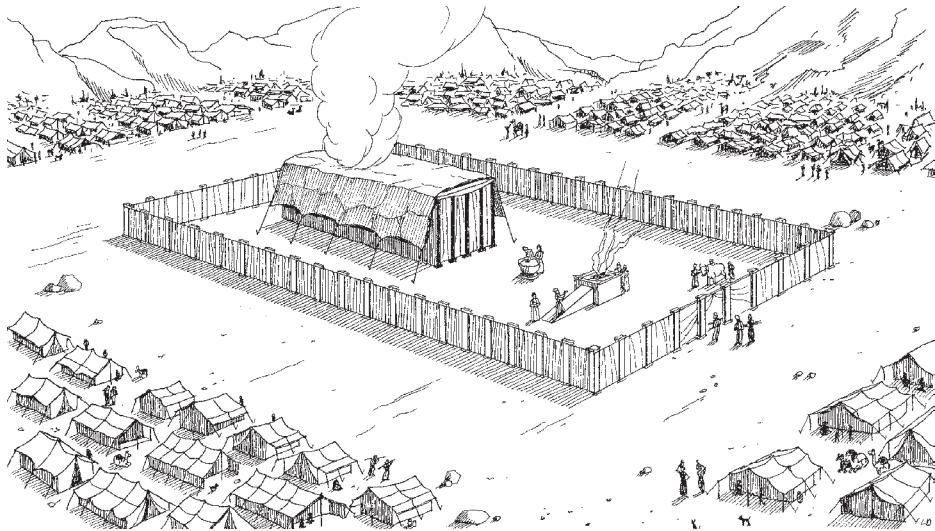
Jethu yen ee raandan dít kák Nhialic

8 Wët ril yen wicku buk lëk we, ee lön le yok raandit kák Nhialic cī nyuc lön cuëc thöny Nhialic Madhöl nhom nhial. ²Jethu alui ke cít raandit kák Nhialic, tē rëér dhëejen Nhialic thün ayic tén ë looi Bëny ke cie raan.

³Ku cít lön ye raandit kák Nhialic kuany bï kæj aa juuar ku næk yök ténë Nhialic, ke raandan dít kák Nhialic aya adhil la kë ye juër Nhialic. ⁴Ku na Jethu rëér pinynhom, njuoት akëc kañ a raan kák Nhialic, rin koc kák Nhialic, ke ye Nhialic näk yök cít tē ye lön Mothith luël ye aake tö thün. ⁵Ku luɔi yekë looi kek koc kák Nhialic kä, ee ye kiiit yen ë ye kek kák ye looi nhial tē rëér dhëejen Nhialic thün kiëet. Ku yen athön kek luɔi Mothith. Rin wääär wic yen ye bi duël looi écii Nhialic lëk ye élä, “Adhil njic lön yin adhil kæj looi ébën cít teden wääär ca nyuɔth yi ë got nhom.” ⁶Ku Jethu emen, raandit kák Nhialic aci gäm rieldit yen luui wär rielden. Rin döör Yam cī looi kam Nhialic kek kacke anjuëen apei, rin döör Yam aa rëér kapuɔth cī Nhialic thön yo thün.

⁷Na lön döör tuej wääär la cök njuoት aciñ kë cī Nhialic lön dët ben wic. ⁸Rin écii Nhialic yök lön lön döör tuej écii path ténë kacke, go lueel élä,

“Nin aaci thiëk, lueel Bëny,
tē bï yen lön döör Yam looi kek koc Itharel ku koc Juda.

Aciï bi ciët döör tuej wäär ca looi kek wärken dít (8:9)

9 Aciï bii ciët döör tuej wäär ca looi kek wärken dít aköl wäär nyæci yen keek pan Ijip.

Aake këc löj döör ca looi kee kiek muk nhom apath, guo kuec è keek, lueel Nhialic.

10 Emén, döör ba looi kek koc Itharel nün bii bën cök akin, lueel Bëny.

Yen abi lööjkië tääu kenhüim ku kepuöth.

Yen abi ya Nhialicden ku yeké kackië.

11 Acin raan è kamken bii miëthakën ben piööc, nadë ke lëk kocken è baai, ‘Njic Bëny.’

Rin keek aabä njic èbën, meth ku raan dít.

12 Yen abä adumuöömken päl piny, ku cä käracken ben kuëec nhüim.”

13 Jalké tijj emén, wén lueel Nhialic yen ka bii löj döör yam looi, ee njic lön ciï löj döör theer path, ku ajicku aya, na ci këdän riääk apei ka cín kë kuny koc.

Të ye Nhialic duɔɔr thïn wätheer

9 Löj döör tuej è la teden ye Nhialic duɔɔr thïn, ku të ye Nhialic door thïn èci looi aya pinynhom tén. Koc kák Nhialic Lebii aake ye Nhialic door yon ci puöl bii ke Nhialic ya door thïn, ku duël aake tö pinynhom è tén. **2**Duel ye Nhialic door thïn è ye looi ke ye yic rou. Yon ye kanj yok të

8:8-12 Jer 31:31-34 9:2 B.bei 26:1-30; 25:31-40, 23-30

le koc duël yic, ee col Tëyaath è Nhialic. Ku lɔŋ kënë, many adök è dëp è ye tɔ̄öu thïn, ku agen ye ayum cī juër Nhialic tääu yenhom aya. ³Ku yön tɔ̄ alanh cī duël tek yic kōu, ee col yön Yaath apei è Nhialic. ⁴Ku è yön kënë yen arëer agen thïn, agen cī tɔ̄c nhom milän töc ye raan kák Nhialic Lebì adöñ njr cī took tɔ̄öu yenhom, ku è yön kënë aya yen arëer röndit tet, ye col Röñ Löñ è döör thïn. Ku yen arëer töny mana thïn, ku wai Aron è ye rëer thïn aya. Wai kënë èci Nhialic col acil kōu ayör ku looi yöök cök alon ee yen tim theer cī riel. Ku aleel dít tet karou cī lööñ Nhialic kathiäär göt thïn, aa tɔ̄ thïn aya. ⁵Ku è röñ döör kënë nhom, atuuuc nhial karou cī kiëet, col Kerubin è diik aake tɔ̄ thïn. Ku keek aake ye Nhialic nyuɔoth. Aake la köth wuöök dít röök kum nhom tén yen ye col, "Pël Piny Kärec." Rin tén, arak tök ruöön yic, raan dít kák Nhialic è ye koc wiëth rim kë cī nök ténè Nhialic rin be adumuöömké ku adumuööm kacke päl piny. Ku èmén acä wic ba käjuëc kök njec rin ee kënë teet.

⁶Këya, koc kák Nhialic aake ye Nhialic door cít tē cī guiér ye. Aake ye la yön tuej bï kek Nhialic aa la door thïn. ⁷Ku yön yaath Nhialic, ee raandit kák Nhialic yen è la thïn è rot, bï la röök thïn arak tök ruöön tök yic. Të le yen yöt, ee riem wej cī juër Nhialic muk bï la wiëth yöt, bï Nhialic awäcke ku awuöjc ye kacke looi ke kuckë päl piny. ⁸Aye Wëi Nhialic nyuöth yo è kënë yic lɔn nadë ke dhël la yön yaath Nhialic è yic, aŋot këc ḥaany thok cít lɔn njot koc lui dhël theer. ⁹Kë léuku buk deet è kënë yic aya èmén, ee lɔn nadë ke riem wej cī juër Nhialic ye wiëth koc, aacie koc è Nhialic door ye looi bïk puöth la cök. ¹⁰Käkkä èbën aa kák løy theer, løy ye kaj nök ku cuet ke è path. Ku käjuëc kök ye looi bï awuöjc laak wei, aa koc gup path ayeer kek aaye lɔök. Käkkä aa lööñ ke rëer thïn theer cín kë yekë kony yet tē bï Nhialic dhël yam, dhël adumuööm nyaaai koc puöth guiir.

Løy Yam cī Jethu thany è riemde

¹¹Jethu aci ya raan dít kák Nhialic. Käjuëc path cī bën pinynhom rin cī yen la duël dít la cök è Nhialic yic, duël cī̄ loi koc cin pinynhom è tén. ¹²Wäär le Jethu duël yic, èci la tē dhëj apei arak tök bï rëer thïn akölriëec èbën. Ku wäär le yen è tēén acie riem thök ayi riem wej yen cī la wiëth duël yic. Ee riemde yen èci juër Nhialic rienkua bï yo luöök akölriëec èbën alanden. ¹³Wätheer koc kák Nhialic aake ye riem thök ku riem muɔor lööm bï kek koc wiëth, rin bï awäcken päl piny. Ku keek aya aake ye manh wej è dœu nök ku nyopkë abi ya col. Ku liörkë è pii ku

^{9:2} B.bei 26:1-30; 25:31-40, 23-30   ^{9:3} B.bei 26:31-33   ^{9:4} B.bei 30:1-6; 25:10-16; 16:33; Kn 17:8-10; B.bei 25:16; L.rou 10:3-5   ^{9:5} B.bei 25:18-22   ^{9:6} Kn 18:2-6   ^{9:7} Leb 16:2-34
^{9:13} Leb 16:15-16; Kn 19:9, 17-19

wi̥th kek koc la gup adumuɔ̥om rin bi̥ adumuɔ̥mken wuɔ̥ony wei. ¹⁴Na ye k̥e̥ya, bi̥ ri̥em Raan cī l̥oc ku d̥oc yi̥end̥e, cī adumuɔ̥mkua bi̥ laak wei yopuɔ̥th, ku buk l̥eu buk Nhialic p̥ir ya luɔ̥ji? Ku riel W̥ei Nhialic yen ac̥i Raan cī l̥oc ku d̥oc rot ju̥er Nhialic ērienkua. K̥e̥ya, aju̥er la cök cīn diu.

¹⁵Ku rin ē w̥et kēnē yen aye Jethu raan yen loi l̥oŋ d̥ōr yam, rin bi̥ koc wāär cī Nhialic th̥on p̥ir aköli̥riec̥ eb̥en, p̥ir yōk. Kēnē ab̥i rot l̥eu rin cī Jethu thou bi̥ koc waar k̥arec̥ yi̥ic, k̥ak wāär cī looi l̥oŋ d̥ōr tueŋ yic. ¹⁶Kēnē ath̥on̥ kek raan kākke cīeŋ tē bi̥ l̥ok t̥ek ke tē le yen thou. Ee k̥e bi̥ ȳek ē mi̥ethke yi̥ic l̥ok l̥oom tē le yen thou than piny. ¹⁷Ku ac̥in raan kēd̥aj guo nyaaí tē ȳot p̥ir yen. Ku na le thou ke kāwēn cī dōj aaye ȳek k̥e cī t̥ek ye j̥äl nyaaí. ¹⁸Agut l̥oŋ d̥ōr theer aya, awic̥ bi̥ kēd̥aj kaŋ n̥ok bi̥ ri̥em ku̥er bi̥ tē door Nhialic th̥in j̥äl la cök. ¹⁹Mothith ē ye koc kaŋ l̥ek l̥ooŋ Nhialic eb̥en. Ku j̥ol ri̥em mi̥oor ku th̥ok cī n̥ok li̥äap ē pi̥u, ku wi̥th ath̥or cī l̥ooŋ g̥öt th̥in ku koc. ²⁰Ku lueel, “Kēnē ē ri̥em l̥oŋ d̥ōr, l̥oŋ cī Nhialic l̥ek we b̥ak muk apath.” ²¹Ku Mothith ē ye du̥el ku kāyaath ye t̥ōo th̥in wi̥eth ri̥em aya. ²²K̥e̥ya, cīmēn l̥oŋ theer, yōk aake ye n̥ok bi̥ ri̥emden l̥oom bi̥ koc koc, ku na cīn k̥e näk bi̥ ri̥em ku̥er ka adumuɔ̥om aaci̥i̥ p̥el piny.

²³Du̥el ye Nhialic door th̥in ku kōk t̥ō th̥in eb̥en, aake ye k̥ak ye du̥or ē yic t̥ō pan Nhialic ki̥e̥et, rin ye k̥arec̥ t̥ō koc gup wuɔ̥ony wei rin yōk ye n̥ok ē path. Ku lu̥ci ē yic nhial tēnē Nhialic, adhil w̥ic aju̥er la cök, ²⁴K̥e̥ya, Raan cī l̥oc ku d̥oc ak̥ec̥ la du̥el ye Nhialic door th̥in yic, du̥el looi raan pinynhom ē tēn k̥ec̥it k̥i̥it ye ke k̥arec̥ wuɔ̥ony wei koc gup rim ē yōk. Yeen nhom guo̥p ac̥i la pan Nhialic, ku ar̥e̥er th̥in ke l̥oŋ Nhialic ēmēn rienkua. ²⁵Raand̥it k̥ak Nhialic kuat Lebi ē ye du̥el la wi̥eth ri̥em k̥e cī n̥ok cie ri̥emde arak tōk ruɔ̥on thok eb̥en. Ku Jethu ak̥ec̥ rot juaar arak ju̥ec, ac̥i rot gam arak tōk giliŋ. ²⁶Ku ēmēn ac̥i bēn arak tōk cīt tē cī Nhialic ye guieer th̥in bi̥ rot bēn ju̥er Nhialic bā adumuɔ̥om nyaaí. ²⁷Cīmēn ye raan thou arak tōk ku yēth luk yic arak tōk Nhialic nhom, ²⁸Jethu ac̥i gam bi̥ thou arak tōk bi̥ adumuɔ̥om koc eb̥en nyaaí. Ku ab̥i bēn dhuk ku ac̥i̥ bi̥ bēn thou rin adumuɔ̥om, ku ē rin bi̥ yen koc ȳo̥th ye bēn lu̥ök.

10 L̥oŋ theer Mothith, ee k̥i̥it yen ē ye kāpuo̥th bi̥ rōt looi aköldä ki̥e̥et. Ee cīi̥ th̥on̥ kek kāpuo̥th cī bēn kek Jethu raan cī l̥oc ku d̥oc. K̥ak ke ye näk Nhialic ruɔ̥on eb̥en cīt tēn l̥oŋ theer, aake cie koc ke ye Nhialic door cōl aala cök. ²Na k̥ak ke ye näk Nhialic koc cōl aala cök, ȳo̥jt koc ak̥ec̥ la tueŋ ke ye kāŋ näk Nhialic. Rin ȳo̥jt kākkā aake

bä adumuööm koc Nhialic door wuööny wei arak tök, ku cik ben ya tak lön le kek gup adumuööm. ³Ku keek aake ye kák yeké näk Nhialic ruöön thok ebén, col aa takké lön le kek gup adumuööm. ⁴Rin acii rim yök ku rim thök ye nök lëu bïk adumuööm wuööny wei.

⁵Këya, eci Raan cī lœc ku dœc lëk Nhialic wäär biï yen pinynhom elä,

“Yin acii wic kák ye nök ku kák ye juer yïin,
rin cī yin ya gäm guöpdiën bï juaar ténë yïin.

⁶Yin acie puöu ye miet yök ye näk yïin tédë ke ye kák ye juer
yïin bïk adumuööm nyaaai.

⁷Ku lueel, yen akïn ba kë wic looi Nhialic Madhol,
cimën cī ye göt rienkië athör löj theer yic.”

⁸Emen, tääkë wepuöth piny ku takké wët cī Jethu lueel tuej elä, “Yin wic, ku tédë yin acie puöu ye miet ténë kák ye juaar, ku kák ye näk yi bïk adumuööm nyaaai.” Acii lueel kälä cök alon ye kák ye juaar looi cít tē ye löj ye lueel thiin. ⁹Ku lueel, “Yen akïn Nhialic Madhol, ba kë wic ba looi, looi.” Këya, Nhialic aci tethëer ye ye duçor thiin puöl, ku ween Raan cī lœc ku dœc thiin, bï riemde kuér rin bï adumuööm koc ebén nyaaai. ¹⁰Jethu raan cī lœc ku dœc aci kë wic Nhialic ténë ye bï looi, looi. Ku rin cī yen rot juaar arak tök theer, käkkuan rec aaci wuööny wei ebén.

¹¹Raan kák Nhialic Itharel, aye kaj nök wätheer akölaköl bï yen Nhialic door. Ku aaye kák töj thöj juer Nhialic arak juëc. Ku kák ye ke juaarkä aake cie adumuööm ye nyaaai. ¹²Ku Raan cī lœc ku dœc aci rot juaar arak tök rin adumuööm, ajuer cī ye bën lëu bï awäckua nyaaai akölriëec ebén. ¹³Ku emen atit yet tē bï Nhialic koc aterde guir ku dhuk ke yecök ciëen. ¹⁴Ku ajuer cī looi arak tök, aci koc cī adumuöömkuen nyaaai looi bïk la cök akölriëec.

¹⁵Ku Wëi Nhialic ë jam ténë yo ë wët kënë aya. Acii lueel elä, ¹⁶“Löj döör ba looi ke ke akïn nïn bï bën cök, lueel Bëny. Yen abi lööjkië tääu kenhiim ku kepuöth.” ¹⁷Ku ben lueel, “Yen acii adumuöömkuen ku kärec yeké ke looi ben kuëec nhiiim.” ¹⁸Wek paan ë ma, kärackua aaci päl piny papot. Na ye këya, le dët ñot wic yok bány bïk yök aa nök rin bï adumuöömkua päl piny?

Bäk lok tethiääk ke Nhialic

¹⁹Këya miëthakäi, yok aaci nhiiim lääu alanden buk la Yön Yaath apei ë Nhialic tö nhal, rin cī Jethu rot juaar bï nök bï riemde kuëer. ²⁰Wäär thou yen tim cī riü köü, aci kën yo gël buk cii la Yön Yaath apei ë Nhialic bën rac. Ku jöt rot raj yic, ku emen arëer Yön Yaath apei ë Nhialic ke läjn Nhialic rienkua. ²¹Ku na cuk la raandit kák Nhialic yen

mac koc Nhialic, ²²cit mënë ye käkkua yith, lokku tē rëer Nhialic thïn thönyde nhom ë puõn yer ku gam cïn yic diu. Lokku kek puõthkuan yer cïn yiic luçi kärec rin cï ke lœk riem Jethu. Ku rin cï yo muccoc nhïïm bæ adumuõmkua laak wei aya.

²³Këya, mukku kë cï thön yo piän tök ke yo cie puõth ë rou, rin anjicku raan cï yo thön ë wëtde tieen nhom. ²⁴Takku tē bï yok yopuõth aa deet thïn, buk nhiér ku luçi path aa nyuõoth. ²⁵Dukku kë ye yok yonhïïm mat yodhie päl cïmën ye wämäthkuan kök ye looi. Lok tueñ yo cïi dhör yo deet yopuõth, buk röt aa lëk buk aa bën amat yic, anjicku Aköl bën Bëny aci thiëk.

²⁶Acïn kæk ye näk Nhialic lëu bï adumuõm päl piny, tē ñot le yok tueñ yo loi kärec ke yic cï lëk yo. ²⁷Këya, yok aa dhil tiit yo riõc rin aköl bën Lunđit, yok koc cï wët Nhialic dhöл yic, yok aabï tém awuõc bï yok rëer pan mac akörlïeëc ebën. ²⁸Añieckë, wätheer tē kueec raan bï löj Mothith cïi piñ, ku gçony koc karou ayi koc kadiäk, ka dhil yäth ë kocdit nhïïm, ku biöök aleel bï thou. ²⁹Jälkë thööj, na ye raan cï löj Mothith dhöл yic tém awuõc cit kënë, ke ya awuõc yïndë bï Nhialic tém koc cï kuec wët Wënde? Acit lön cï kek Jethu dhöл guõp, ku cuitkë, ku witkë piny ku këckë yic. Ku acit lön cï kek döör cï Jethu looi riemde kamken yööj yic. Ku acit lön cï kek Wëi Nhialic läät wël rec rem apei, cok alon kony yen ke. Kockä aabï dhiel tém awuõc thiiek apei. ³⁰Añicku yen raan cï ye lueel theer elä, “Piëñkë! Ee yen ala riel ba kaj guõjör.” Ku añicku lön cï yen ye lueel aya elä, “Bëny abi kacke tém awuõc.” ³¹Këya, abi rëëc alanden tē ye yen Nhialic pïr akörlïeëc ebën yen tém raan awuõc.

³²Miëthakäi, takkë tén ye wek rëer thïn wätheer. Wäär cï wek wët Jethu gam, wek aa dhiel gum ku wek aaci puõth bën riel. Wek aakëc puõth bën bath rin kärec cï we yok. ³³Wek aa we ye lat ku bui we akoldët. Ku akoldët, wek aa we ë koc kök kony tē tiij wek ke ke ban cïmëndun. ³⁴Wek aaci gum kek koc cï mac, ku wek aakëc puõth riääk tē wäär ye käkkun peec, rin ñic wek yeen lön wek aabï käpath wär käkkä la yok pan Nhialic. Käpuõth cïn raan bï ke kaj nyaii ténë we. ³⁵Duökkë puõth bath bæk wët Jethu wai wei, rin wek aabï ariöpdit yok pan Nhialic. ³⁶Apath bæk wepuõth deet tē beñ we, rin ke wek aaci kë wic Nhialic looi, ku yökkë kë cï Nhialic thön we.

³⁷Rin aye athör theer wël Nhialic lëk yo elä, “Ee kaam thiin koor ku raan cï lueel ka bö aciï bï gääu, abi guo bën. ³⁸Ku kockien la cök aabï rëer gam yic, ku yen aciï puõu bï miet tē cïi kek kepuõth bï deet.” ³⁹Ku yok aaciï cit koc guo dhör bïk määr, ku yok aala gam bï yook luöök.

Gam

11 Gam yen ë yo cōl aajic käk ḥjöthku ke bī röt looi. Ku yeen ë yo cōl aajic käk cuk ye tij.

²⁻³Ee gam yen aye yok ye ḥjic lōn ë cēk Nhialic piny ku nhial kek käk tō thīn ḥeben wēt lueel ë path. Ku käk yeku ke tij ëmēn acin kēn cii Nhialic lööm bī yen ke cak. Ku wäär le wärkuan dīt gam tēnē Nhialic, yen aci Nhialic ke bēn gam.

⁴Ku gam yen aci Abel Nhialic bēn juēr kēpuoth cī Nhialic bēn nhiaar apei, wär kē cī Kain mēnhē juuar tēnē Nhialic. Ku gamde yen aci Nhialic puōu bēn miēt tēnē ye. Ku ḥjic Nhialic lōn ë yen raan la cök. Kēya, kē cī Abel looi cī yen Nhialic gam apei ajoṭ yeku yok yopuōth ke path ëmēn tē tek yok ye, cōk alon cī yen thou theer. ⁵Ku raan dēt la gam ril cīt Abel aya, ee ye Enok. Gamde yen aci Nhialic ye bēn jat nhial ke kēc thou. Guāpde akēc bēn yok rin cī Nhialic ye nyaa. Aye athör theer wēl Nhialic lueel lōn Enok ë ye Nhialic cōl amit puōu, wäär rēr yen pinynom. ⁶Acin raan lēu ye bī Nhialic cōl amit puōu tē cīn yen gam. Rin raan bēn tēnē Nhialic adhil gam lōn Nhialic atō thīn, ku ë koc ye thiēec gām kē wickē.

⁷Ku gam yen aci Noa wēt Nhialic bēn piŋ, wäär lēk Nhialic ye ye lōn bī aboordit bēn bī koc la gup adumuōōm bēn tēm awuōc. Go Noa wēt Nhialic gam. Ku gueŋ riäi ka aboor kēc bēn bī yen kacke kony. Ku gamde akēc yen kärec ye kocken kök ke looi bēn nhiaar. Ku Noa aci Nhialic bēn cōl ala cök rin gamde.

⁸Ku ee gam aya yen acol Abaram agam kē cī Nhialic lēk ye. Ku ler pan cī Nhialic lēk ye cōk alon awēn kuc Abaram ë pan kēnē. Pan kēnē yen ecī Nhialic lueel lōn bī yen ye gām miēthke aköldä. ⁹Ku gam yen aci Abaram bēn cieŋ ke ya alei pan wäär cī Nhialic thōn ye. Ku jōl ḥjöth lōn bī Nhialic piny kēnē gām miēthke aköldä. Ku jōl cieŋ duēl yiic. Ku lōk Ithäk kek Jakop cieŋ thīn aya, koc wäär cī Nhialic thōn lōn bī yen piny kēnē yiēk ke. ¹⁰Abaram aci rēr ë pan kēnē ke tit gen cī Nhialic buth, yen cī Nhialic thōn ye cii cīt duēl.

¹¹Ku ë gam cī Abaram Nhialic gam yen ë dhiēeth yen meth cōk alon wäär cī yen dhiōp apei. Ku tieŋde Thara ke cii dhiēth. Acī ḥjöth lōn bī Nhialic athōnde tieŋ nhom. ¹²Na cōk alon awēn cī Abaram dhiōp apei, bī raan ḥeben ḥjic lōn cii yen bī ben dhiēth, ke yeen aci bēn a wundit koc juēc apei cīt lieet, ku kuel nhial cie kueen.

¹³Kockä ḥeben aaci gamden muk agut tē thou kek. Keek aake kēc käk cī Nhialic thōn ke yok. Ku aake yekē tij tēmec, ku gamkē ke ke mit

11:3 Cák 1:1; Wk 33:6, 9; Jn 1:3   11:4 Cák 4:3-10   11:5 Cák 5:21-24   11:7 Cák 6:13-22

11:8 Cák 12:1-5   11:9 Cák 35:27   11:11 Cák 18:11-14; 21:2   11:12 Cák 15:5; 22:17; 32:12

11:13 Cák 23:4; 1Lék 29:15; Wk 39:12

Ku gam yen écī Abaram
rot guiir bī wëndē Ithäk
nök wäǟr them Nhialic ye
(11:17)

puj̥th. Ku ë yekë lëk koc lön aa rëér kecít jȫl pinyhom ë tën, ke bī ber tē cī lëk ke. ¹⁴Aléuku buk ɻic èmén lön koc jam këlä, aaye kë nyuɔoth lön wic kek pan bī ya panden. ¹⁵Na yekë tak lön ye pan cik nyään wei panden, ɻuöt aaci dhuk thün. ¹⁶Ku acik wic kepuj̥th apei bïk yet pan path, pan tö nhial. Ku Nhialic acie guj̥p ye yär tē cœl ye, ke Nhialicden. Ku käya, aci gen path guir tënë ke.

¹⁷⁻¹⁸Ku gam yen écī Abaram rot guiir bī wënde Ithäk nök wäǟr them Nhialic ye. Yen Abaram raan cä athön Nhialic yön, ee wic bī manhden töj tö yenhom nök, cök alön cī Nhialic ye lueel tënë ye lön ë Ithäk yen abi yin müth ca thön yi yön tënë ye. ¹⁹Acii Abaram tak lön bī Nhialic Ithäk jöt aköldä. Ku käya, Abaram aci Ithäk yön ke cüt raan cī Nhialic cöl aben pîr.

²⁰Ku gam yen aci Ithäk Jakop ku Ethau thön döc Nhialic rin käk bïk yön aköldä.

²¹Ku gam yen aci Jakop wëët wënde Jotheb bën dœc wäǟr cī yen thiök ke thou. Ke käac ke cī yenhom guöt waiden ë yen piny thany, ku röök Nhialic. ²²Ku gam yen aci Jotheb ye ɻic wäǟr cī thuɔnde thiök lön bī koc Itharel jäl pan Ijip. Ku lëk ke bïk yuɔmke cü nyiëen pan Ijip aköldä le kek jäl.

²³Ku gam yen aci koc ke dhiëth Mothith ye bën thiaan pëi kadiäk wäǟr cī ye dhiëëth. Ee cik tij ke ye manh path apei. Ku ke aake këc riɔɔc wët këc kek löj bënyŋaknhom pan Ijip theek.

11:13 Cäk 23:4; 1Lék 29:15; Wk 39:12   11:17-18 Cäk 22:1-14; Cäk 21:12   11:20 Cäk 27:27-29, 39-40
11:21 Cäk 47:31; 48:20   11:22 Cäk 50:24-25; B.bei 13:19   11:23 B.bei 2:2; 1:22

²⁴Ku gam yen aci Mothith bēn kuec wāär cī yen dīt bī cīi ye cōol ke manh nyan bēnyjaknhom. ²⁵Na cī wīc bī puöu ya miet, miet ē puöu cie cej ē bēn luoi kärec yiic, ḥuöt aci rēer pan bēnyjaknhom. Ku aci bēn nhiaar bī rēer kek kacke bī gum ke ke. ²⁶Aci yök yepuöu lōn bī yen käpath yök thīn tē guum yen kuöc cieej rin ē kacke. Cimēn wāär cī Raan cī lōc ku dōc gum, tēn tē bī yen käjuëc path yök pan Ijip. Rin ē ijōth ariöp bī yök akoldä.

²⁷Ku gam yen aci yen bēn jäl pan Ijip ke cīi riöc riääk puöu bēnyjaknhom. Ku le tuej ke gum ciët cī Nhialic cie tīj, tīj. ²⁸Ku gam yen aci Mothith wēt Nhialic bēn piñ. Ku guiir tē bī koc Itharel jiël thīn pan Ijip. Ku lēk ke bīk thök nōk. Ku rōthkē yōötken thook riem, rin na la atuny Nhialic bī mīth rōör ke kōj dhiëeth bēn nōk, ke cīi mīth rōör kai koc Itharel met thīn.

²⁹Ku gam yen aci koc Itharel Wär Lual bēn teem ke ciët cī dōu. Nawēn jōl wīc koc Ijip bīk ke buçoth, ke wär ben thiäj ku moukē.

³⁰Ku gam yen aci koc Itharel päny gen Jeriko bēn gööt nīn kadhorou abī wiik.

³¹Ku gam yen akēc adējōj cōl Rayäp bēn nōk kek koc gen Jeriko wāär nēk ke, rin cī kek jai ē Nhialic. Rin yen Rayäp nhom ē cā anēm koc Itharel lor ku nyuuc ke paande.

³²Koc kōk juëc aya aa la gam. Acä lēu ba we lēk kāk cī koc kōk looi, cimēn yi Gidiön, Barak, Thamthon, Jeptha, Debit, Thamuel ku koc kāk Nhialic tīj. ³³Ku gam yen aci koc kōk bāny bēn cop. Ku yen ḥic koc kōk koc mac. Ku yök koc kōk kē cī Nhialic thōn koc. Ku ē yen aci koc kōk kōör bēn der thook. ³⁴Koc kōk kamken aacī mēc bēn nōk, ku rīickē rōt bei ē paal thook. Koc kōk ke niōp aacī bēn riel apei tōj yic. Ku copkē yōm apuruuk ē wuöt kōk. ³⁵Rin gam yen aci Nhialic rōök diäär bēn gam, ku cōl kōcken cī thou aa ben pīr. Ku koc kōk aacī bēn aa gum ke cī kenhüim waar, rin bī ke jōt akoldä. ³⁶Koc kōk aya aake ye läät ku that ke. Ku koc kōk aake ye rek ku mac ke. ³⁷Ku koc kōk aake ye bijōk aleel. Ku koc kōk aake ye tem köth ē rou. Ku koc kōk aake ye tem rōt paal. Koc kōk acin kē yekē cieej, aa kōt kek aake yekē kuöm kekōth. Koc kōk aake ḥōj, ku aake ye banj ku kuc ke ciëej. ³⁸Kōckā ecīi path bīk cieej pinyhom. Aake ye piny kuany yic ē path roor liet. Ku ciënkē adhuum yiic, ku kuör yiic ku gat yiic.

³⁹Ee ḥic lōn le kōckā ebēn gam. Ku acin raan tök kamken ca athöndit Nhialic bēn yök. ⁴⁰Nhialic ecī käpath guiir ke ḥic yo. Kēya, bī ke nhīim ku yo looi buk la cōk yodhie.

11:24 B.bei 2:10-12 11:27 B.bei 2:15 11:28 B.bei 12:21-30 11:29 B.bei 14:21-31

11:30 Joc 6:12-21 11:31 Joc 2:1-21; 6:22-25 11:32 Bāny 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1Tha 16:1-1Bj 2:11; 1Tha 1:1-25:1 11:33 Dan 6:1-27 11:34 Dan 3:1-30 11:35 1Bj 17:17-24; 2Bj 4:25-37 11:36 1Bj 22:26-27; 2Lēk 18:25-26; Jer 20:2; 37:15; 38:6 11:37 2Lēk 24:21

12 Këya émén, yok aa njic koc juëc wäär cī gamden nyuɔoth ténë Nhialic. Ku rin è wët kënë pälku käk yo thel adumuɔɔm yic, adumuɔɔm yeku ke lac looi. Ku aa yo gël buk dhël Jethu buɔoth yic. Lok tuej yo wëér ke yo cī dhör buk kë cī Nhialic guiér yo dööt. ²Yeku rëér yo döt Jethu raan cī yo nyuɔth dhël ku gam la cök. Ku rin miet puɔu bï yök, yen aci yen ye gam bï thou tim cī riüü köu. Ku cī kuec bï kë looi cī päl, cök a wäär ye ke ye yöör guɔp. Ku émén a rëér köj cuëc thöny Nhialic.

³Takké tē cī Jethu guum thïn tewäär ye koc këc wët Nhialic gam ye gaany thïn akölaköl, rin bï wek cī dhör ku baathkë puɔth. ⁴Rin aŋot cīn raan cī nɔk, ayi raan cī yiék tëtök kamkun koc cie wëtdun ye gam. ⁵Cäk nhiiim mäǟr wëét puɔth ye Nhialic we wëét ke we cít miëthke?

“Manhdië, cök yipuɔu piny tē wëét Nhialic yirin,
ku duk cöl aye kérac tē nyieeny yen yiin.

⁶Rin Nhialic ee koc nhieer keek cök piny.

Ku ee kuat raan cī gam kecít manhde tēm awuɔc.”

⁷Guɔmkë kärec kecít wëét Nhialic ténë we, rin è yen we cöl acit miëthke. Nadë cäk kaŋ piŋ le manh këc wun kaŋ that rin wic yen ye bï wëét? ⁸Na cī Nhialic we yik awuɔc wëét yen we cimén adhie ye wun miith miëthke wëét, ke wek acie miëthke. ⁹Cimén ye yok iŋot yo thek wärkua pinynhom è tén tē cök kek yo that, cuk bï lëu alanden buk röt thön Nhialic, wun wëikua ku pür tē wëét yen yo? ¹⁰Wärkua aa yo wëét tē kor yok buk njec cien kam koc run lik pinynhom è tén, cít tē yeké yök ye ke path. Ku Nhialic è yo wëét akölaköl rin käpuɔth buk yök buk dhëejde rɔm kek ye. ¹¹Wëét acie guɔ nhiaar nyin yic, aye yök ciët reec. Na lä theer, ke koc cī tēm awuɔc aa la cök ku yeké koc è döör.

¹²Këya, duɔkkë riɔc lak tuej ke we deet wepuɔth. ¹³Biathkë dhël la cök yic, bï koc koor gam riel gamden yic. Ku cik mér wei wecök.

¹⁴Miëthakäi, themkë bæk njec cien ke koc ebén, bæk rëér dhëej Nhialic yic. Rin raan liiu dhëej Nhialic ténë ye aci bï kaŋ tiŋ.

¹⁵Muökkë wenhiim bï ciën raan cī dhëej Nhialic yök. Ku tiëerkë nhiiim paan è moor bï ciën raan loi kérac met we wei ebén. Aŋieckë, ee dien tōk yen è wär rac nyin. ¹⁶Aci path bï raan yepuɔu ya yiék bal. Ku cīn raan loi rot bï yic pial cimén Ethau wäär pël diëtde ténë raan buɔth ye, rin cī yen ye gäm miëth koor è path. ¹⁷Ku aŋieckë wäär wic Ethau ye bï la ténë wun bï la dɔɔc ku bï diëtde dhuɔk ciëen, ku akëc döc bén yök ténë wun. Kënë akëc rot bén lëu bï waar yic cök a wäär cī yen dhiau piu è nyin.

¹⁸Wek aa kēc bēn we cīt koc Itharel wäär cī la gōn Thinai cök. Ku tüŋkē manydit apei ke dēp. Nawēn ke tüŋ luäät aya ke cī gōt paat piny ku looi muööthdit, ku yomdit apei. Ku ye bir yic ku mëér apei abik riööc ebēn ¹⁹Ku piŋkē kaŋ yic ku röl la gei. Aaci Nhialic piŋ ke jam röldit apei, nawēn ke lëkkē Mothith bī Mothith Nhialic lön bī cīi ben jam tēnē ke. ²⁰Ku aaci jäl bēn riööc apei tēwēn piŋ kek Nhialic röl ke lēk ke elä, “Acin raan yēet è gōn kēnē cök, na cök a lēi ku le nhial ye ka biöök aleel bī thou.” ²¹Agut Mothith aci bēn riööc aya apei wēn looi käkkä röt abi ya lueel, “Yen aye riööc lath.”

²²Wek aa kēc bēn gōn Thinai lön. Wek aaci bēn gōn Dhain lön, yen cī Jeruthalem è Yam gen Nhialic pīr buth yenhom. Wek aaci bēn yan miēt puöu dīt yic tō atuuc Nhialic juēc apei thīn. ²³Wek aaci bēn tēnē Nhialic yen luk looi tēnē koc ebēn. Ku tēnē wēi koc path cī Nhialic looi bīk la cök. ²⁴Wek aaci bēn tēnē Jethu cī lön döör è Yam looi. Acī riemde juaar rin bī Nhialic adumuöömkua päl piny, rim cīi thöŋ kek rim Abel wäär thiēc è guur.

²⁵Wek aa yōöök bāk cīi kuec wēt raan jam. Koc wäär cī kuec bīk wētde cīi gam pinynhom tēn aakēc bēn puöl ke cīi tēm awuöc. Na ye kēya, buk poth kēdē, yo cīi tēm awuöc tē cīi yok wēt cī Nhialic jam tēnē yo nhial piŋ? ²⁶Wäär röldi gōn Thinai èci piny yääk. Ku èmēn aci koc lēk elä, “Acie pinynhom rot yen ba yääk, yen abi nhial yääk aya.” ²⁷Ku dēt aya, kē ye wēlkä nyuɔoth è lōn kāk cīi cak aabī röt yääk ku nyiɛei è keek. Ku döŋ kāk cīi lēu bī ke yääk.

²⁸Kēya, yok aa koc cī Nhialic yiēk pan cīn kē bī ye yääk atheer. Lecku Nhialic ku dorku dhēl ye col amit puöu, ku rērku ke thekku ku riööcku è ye. ²⁹Rin ye Nhialic koc tēm awuöc thiek apei, acit many adhie kēriëec ebēn ruööc piny.

Tē ye Nhialic miëet puöu thīn

13 Lak tueŋ we nhiar röt akölaköl ke we cīt mith tik. ²Lor jööl è puöñ yer ku nyuööc keek apath. Rin cī koc kōk atuuc Nhialic kaŋ lor ke kuckē ke. ³Duökkē nhüim ye määär koc mac ku koc gum. Yaké ke kony ciët we mac ku guöömkē ke ke.

⁴Thiēek adhil raan ebēn theek, röör ku diäär aa dhil röt theek kamken bī ciën raan dëek ñek puöu. Nhialic abi koc cī rot thiaak è luui akor tēm awuöc, ku koc kēc thiēek luii kāk è bal aya.

⁵Duökkē ye wīc wepuöth bāk la käjuēc apei, ye kēdun muk yen ye yiēk yipuöu rot. Acī Nhialic lueel theer elä, “Wek aacä bī kaŋ päl wei,

ku wek aacä bï nyääj wei.” ⁶Na ye käya, rëerku è cök ku njöthku Nhialic, ku yeku lueel élä, “Ee Nhialic yen è yen kony, acin kë ben ya riääc. Le raan lëu ye ba luöi kérac?”

⁷Duökké nhiiüm mär kocdit tuej wäär we lëk wël Nhialic. Takké apath yen të piir kek thïn ajet të thou kek. Luööiké címenden gam yic. ⁸Jethu Kritho acie rot ye waar. Ee yen töj aköl wäär ku ya aköl ku akölriëec ébën. ⁹Duökké röt col aa rec è nhiiüm piööc juëc koc göi ye lueel lön cii müith kök bï ya cam. Wek aa dhil wepuöth wël dheeëj Nhialic ku acie müith ye cam cïn kë yekë kuöny wëi koc ke cam.

¹⁰Ajuér ye looi bï yo awaar kärec yiic, acit ajuér löj döör wäär ye looi bï adumuööm päl piny. Ku acin raan ye puöl agut koc käj juaar tñené Nhialic duél yic bik riij län cï nök cuet. ¹¹Rin raandit kák Nhialic è ye riem län cï juër Nhialic yäth të yaath duél yic rin bï adumuööm päl piny. Ku län cï nök è ye nyop roor abi ya col. ¹²Ku Jethu aya, ee thou geu köu ayeer Jeruthalem. Tëwën nök ye èci riemde kuér rin bï adumuöömkua päl piny. ¹³Këya, dhilku biaath ayeer aya geu köu buk yär guöp wäär cï guum la röm kek ye. ¹⁴Kënë adhilku looi, rin pinynhom të ciëj yok thïn acie yen të bï yok ciëj thïn atheer. Yok aa tit gen yam yen bï bën. ¹⁵Këya, cït ménë cï yok Jethu gam, yeku Nhialic leec akölaköl. Rin lëc ye yok ye leec piäthkua ébën, yen ajuërdan ye nyuööth lön ye yen Bëny. ¹⁶Duökké nhiiüm mär luçi käpath, ku kë ye wek röt kony kamkun, rin käkkä kek ajuér Nhialic col amit puöju.

Thek kockun dït wël Nhialic

¹⁷Thek kockun dït wël Nhialic, ku piñ të ye kek yi wëët thïn, rin ye kek koc tit wëiku. Ku ajické lön bï Nhialic ke thiëec akoldä të cï kek wëi koc tieet thïn. Na thek ke ku gam wëtden, ka bï luöiden looi ke mit puöth. Ku na cï wëtden piñ ka luui ke rem puöth. Ku na cik njic luui apath, ke la kë kuny kë yi? ¹⁸Yakë röök rienkua. Acin këreec rëer yopuöth. Awïcku bï ya këpath yen yeku looi akölaköl. ¹⁹Wek aa liem piändië ébën bæk röök bï Nhialic ya col adhuk tñené we ye nïnkä.

Röök ciëen

²⁰Ku émën, bï Nhialic rëer kek döör, yen cï Bányda Jethu col aben pïr, week yiëk kák wiëcké ke bï wek këden wïc looi. Ku bï luui wepuöth riel Jethu raan cï lœc ku dœc, ²¹bï wek kuat kák ye miëët puöu ya looi. Jethu yen abiöjdít rin cï yen löj döör akölriëec cï thany riemde looi. Bï diik ya këde akölriëec ébën. Yenakan.

Wël ciëen

²²Miëthakäi piëjkë wël lik deet wepuöth ca lëk we apath. Rin athör ca gät we aciek. ²³Awiëc bæk ɲic aya lön wämääthda Timothi aci lony ë niinkä. Na loc bën bä dööt, ke yok aabi cath ë tök buk we la neem.

²⁴Miäthkë kockun dit ku koc kök cï wët Nhialic gam ërienkua. Wämäthakua pan Italia aa we muööth aya.

²⁵Bí dhëéj Nhialic rëér kek we èbën.